

enterprise management in the long term. Economic security of the enterprise is an extremely urgent task at the present stage of transformation of the Ukrainian economic system and access to international economic markets. The purpose of scientific research is to reveal the whole essence of the concept of «economic security of an enterprise» and to determine the main components of the economic security of an enterprise.

The methodology and scientific research is based on the use of modern, innovative methods of analyzing the theory of economic security of an enterprise.

By assessing the level of economic security of an enterprise, it is possible to analyze the entire economic activity of an enterprise, determine its effectiveness, identify and neutralize all available internal and external threats, and also warn of possible dangers that may arise in the future.

The main goal of the company's economic security should be to determine the most efficient operation of the enterprise as a whole, in particular, the full operation of the rapid response system of the operating system, the economical use of available resources, the high level of labor potential, the level of economic activity of the enterprise, the constant stimulation of the existing potential and its prospects for development.

The main components of the study of the level of economic security of the enterprise can be characterized by its current state of security, the effectiveness of the activities carried out, the ability of the enterprise to develop in the future, that is, the interaction of the existing state with the established goals.

At achievement of the objects in view, the enterprise must secure itself economic security; for this purpose, possible threats are investigated, all actions are taken to prevent real threats, threats are analyzed and assessed, decisions are taken to block and eliminate the threats, and the system of economic security is constantly improved.

Key words: economic security of the enterprise, level of economic security, opportunities, internal and external threats, approaches to economic security research.

Стаття надійшла до редакції 04.09.2017 р.

УДК 351.84:346.548:658.5

Оксана Полінкевич – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки, безпеки та інноваційної діяльності підприємства Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;
Віктор Лещук – доктор економічних наук, професор, директор Луцької філії Тернопільського національного економічного університету

Процесне управління підприємствами на засадах корпоративної соціальної відповідальності бізнесу

Розглянуто процесне управління та корпоративну соціальну відповідальність бізнесу, механізм процесного управління на засадах корпоративної соціальної відповідальності. Подано структурну модель механізму процесного управління на засадах корпоративної соціальної відповідальності підприємства. Визначено підходи до впровадження розробленого механізму.

Ключові слова: процесне управління, підприємство, бізнес, корпоративна соціальна відповідальність, випереджальний розвиток, механізм.

Постановка наукової проблеми та її значення. В умовах нової економіки розвиток конкуренції та глобалізації, зростання тривалості й зменшення лагу між світовими фінансово-економічними кризами впливає на формування нових концептуальних підходів до вдосконалення системи процесного управління підприємствами. Одним із таких підходів є застосування принципу корпоративної соціальної відповідальності бізнесу, що забезпечує узгодження внутрішніх та зовнішніх інтересів стейкхолдерів, залучаючи соціальні інвестиції, формуючи партнерства й будуючи соціальний діалог. У розвинутих країнах активно поширюються процеси корпоративної соціальної від-

повідальності, які є складниками бізнес-процесів підприємств. Із цього приводу корпорації керуються ініціативами ООН (2000 р.), в основу котрих покладено ідею розвитку соціально та екологічно відповідального бізнесу (2009 р.). Екологічно відповідальний бізнес сприяє побудові «зеленої економіки», першочергове завдання якої – розробка дієвих механізмів охорони навколишнього середовища, застосування безпечних та енергоефективних технологій, безвідходного й ощадного виробництва, формування нових місць праці.

За останні п'ять років понад 165 вітчизняних підприємств різних видів економічної діяльності приєдналися до Глобальної мережі ООН і дотримуються стандартів та принципів корпоративного громадянства [11, с. 7].

Аналіз досліджень цієї проблеми. Різні аспекти розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні розглянуто в працях З. С. Варналія, В. Є. Воротіна, В. М. Гейця, О. В. Кужель, Е. М. Лібанової, С. В. Мельника, Ю. Н. Петрушенка, В. Л. Осецького, В. М. Марченка та ін. Якісне дослідження методів упровадження соціальної відповідальності бізнесу в Україні у 2006 р. здійснили Ю. К. Бегма, О. Ю. Вінніков, О. І. Редько [2, с. 18–26]. У їхніх працях виконано глибокий аналіз форм прояву й практик соціалізації бізнесу, але не ставиться питання про можливість перетворення соціальної відповідальності на інструмент управління підприємством.

І. Ф. Комарницький, З. І. Галушка розглядали проблеми формування систем соціальної відповідальності менеджменту в сучасних умовах господарювання. Вивчали форми прояву соціальної відповідальності підприємств, їхню національну специфіку, вигоди від неї для суспільства й для самого підприємства [7].

Х. Р. Гальчак запропонував концептуальний підхід до формування принципів соціальної відповідальності бізнесу та розробив науково-практичні рекомендації щодо їх реалізації [3].

В. В. Македон стверджував, що ідеальної моделі корпоративного управління соціальною відповідальністю у світі не існує, кожній із них властиві свої позитивні й негативні риси. Установлено, що українське законодавство не окреслює сферу відносин, де може існувати корпоративне управління, проте певні розробки у сфері принципів корпоративного управління на національному рівні вже існують [10].

Н. С. Косар, В. М. Пилипенко, Н.Є. Кузьо обґрунтували необхідність утілення в діяльність підприємства нової концепції управління – маркетингу 3.0, що передбачає орієнтацію на цінності, забезпечення індивідуальності брендів на ринку й у свідомості споживачів важливою передумовою успішного функціонування організації на ринку. Установлено, що соціальні показники впливають на репутацію компанії удвічі більше, ніж економічні, що в довгостроковій перспективі призведе до збільшення її частки ринку та істотного зростання прибутковості через лояльність споживачів до продукції соціально відповідальної компанії [8].

І. А. Римар зазначив, що концепція соціальної відповідальності підприємства є засобом покращення бізнес-процесів, технологій, ділової й загальносуспільної репутації підприємства, підвищення мотивації та продуктивності працівників, поліпшення економічних показників підприємства, підвищення ефективності управління й конкурентної спроможності підприємства, мінімізації ризиків і забезпечення збалансованого розвитку [13].

Шкодін Я. В., І. В. Шкодін визначили особливості впровадження соціальної відповідальності в систему корпоративного управління. На основі аналізу зроблено висновок, що незрілість інституційних ролей основних суб'єктів корпоративного управління в Україні призводить до суттєвої трансформації змісту різних механізмів корпоративного управління. Це негативно впливає на можливість впровадження соціальної відповідальності в систему корпоративного управління України [14].

Н. М. Шмиголь проаналізувала та систематизувала основні вигоди корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) для фірми, дослідила залежність між КСВ і репутацією компанії, у результаті чого нею запропоновано врахування впливу КСВ-доходів для оцінки ефективності бізнесу [15].

А. М. Колосок зазначив, що в сучасних економічних умовах КСВ є стандартом розвиненого корпоративного управління. Її основна функція полягає в забезпеченні стійкості організації як

відкритої системи за рахунок регулювання конфлікту інтересів у зовнішньому й внутрішньому середовищах та залучення стейкхолдерів корпорації в процес прийняття стратегічних рішень [5].

А. М. Колот дослідив теоретичні засади корпоративної соціальної відповідальності в контексті формування та еволюції світової економічної думки в цій царині, визначив етапи розвитку теоретичного осмислення й розширення тематичних рамок феномену «корпоративна соціальна відповідальність», виокремив вплив практик корпоративної соціальної відповідальності на соціально-економічний розвиток організацій, дослідив чинники, які детермінують вплив цього суспільного інституту на соціально-економічний розвиток організацій [6].

Л. А. Грицина визначила механізм формування корпоративної соціальної відповідальності в управлінні підприємством, складники корпоративної соціальної відповідальності підприємств як сукупність екологічної, суспільної, трудової й економічної відповідальності [4].

У працях зазначених вище науковців узагальнено та систематизовано поняття корпоративної соціальної відповідальності в управлінні підприємством. Проте, незважаючи на активізацію наукових пошуків за цією проблематикою, в Україні й до сьогодні відсутні системні дослідження з комплексного розв'язання проблеми корпоративної соціальної відповідальності бізнесу та його місця в процесному управлінні підприємством.

Мета й завдання статті. Мета роботи – розробка механізму процесного управління на засадах корпоративної соціальної відповідальності підприємством.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Під процесним управлінням розуміють сукупність принципів, методів й інструментів, які формують механізм і спрямовані на формування та оптимізацію системи бізнес-процесів задля зростання ринкової вартості не лише самого підприємства, а й клієнтів. Під час побудови ефективного механізму процесного управління потрібно враховувати принцип корпоративної соціальної відповідальності бізнесу.

В основу корпоративної соціальної відповідальності покладено такі принципи, як:

- 1) розмежування типів діяльності підприємства за вимогами чинного законодавства (один дотримується їх, а інший – перевищує);
- 2) для другого типу діяльності притаманний добровільний характер;
- 3) урахування інтересів зацікавлених сторін;
- 4) подібна діяльність є комплексною та різноспрямованою.

Відповідно до цього під корпоративною соціальною відповідальністю підприємства розуміємо його добровільну діяльність, яка перевищує визначені в законодавстві вимоги до роботи підприємства й охоплює екологічну, соціальну, трудову та економічну сфери відповідальності перед внутрішнім і зовнішнім середовищами, суспільством загалом, стейкхолдерами.

У літературних джерелах виокремлюють дві протилежні тенденції розвитку корпоративної соціальної відповідальності:

- 1) національна модель корпоративної соціальної відповідальності підприємств, яка формується під впливом політичних, економічних, соціальних та природних регіональних особливостей;
- 2) уніфікація підходів до корпоративної соціальної відповідальності підприємств, що відображається в міжнародних документах, системі оцінки корпоративної соціальної відповідальності.

Механізм процесного управління на засадах корпоративної соціальної відповідальності – це структура, яка формується під впливом дії економічних законів, вимог нормативно-правового законодавства, є відкритою динамічною системою та сприяє узгодженості інтересів підприємства й стейкхолдерів, клієнтів на етапах планування, організування, реалізації, контролю корпоративної соціальної відповідальності підприємства.

Структурну модель механізму процесного управління на засадах корпоративної соціальної відповідальності підприємства відображено на рис. 1. Її впровадження забезпечує:

- визначення й оцінку проблем у процесному управлінні на засадах корпоративної соціальної відповідальності, здійснення прогнозування їх негативного впливу;
- визначення фінансово-економічних ресурсів, спрямованих на підвищення ринкової вартості підприємства;
- розроблення дієвої системи управління роботою, яка спирається на принцип соціальної відповідальності бізнесу;

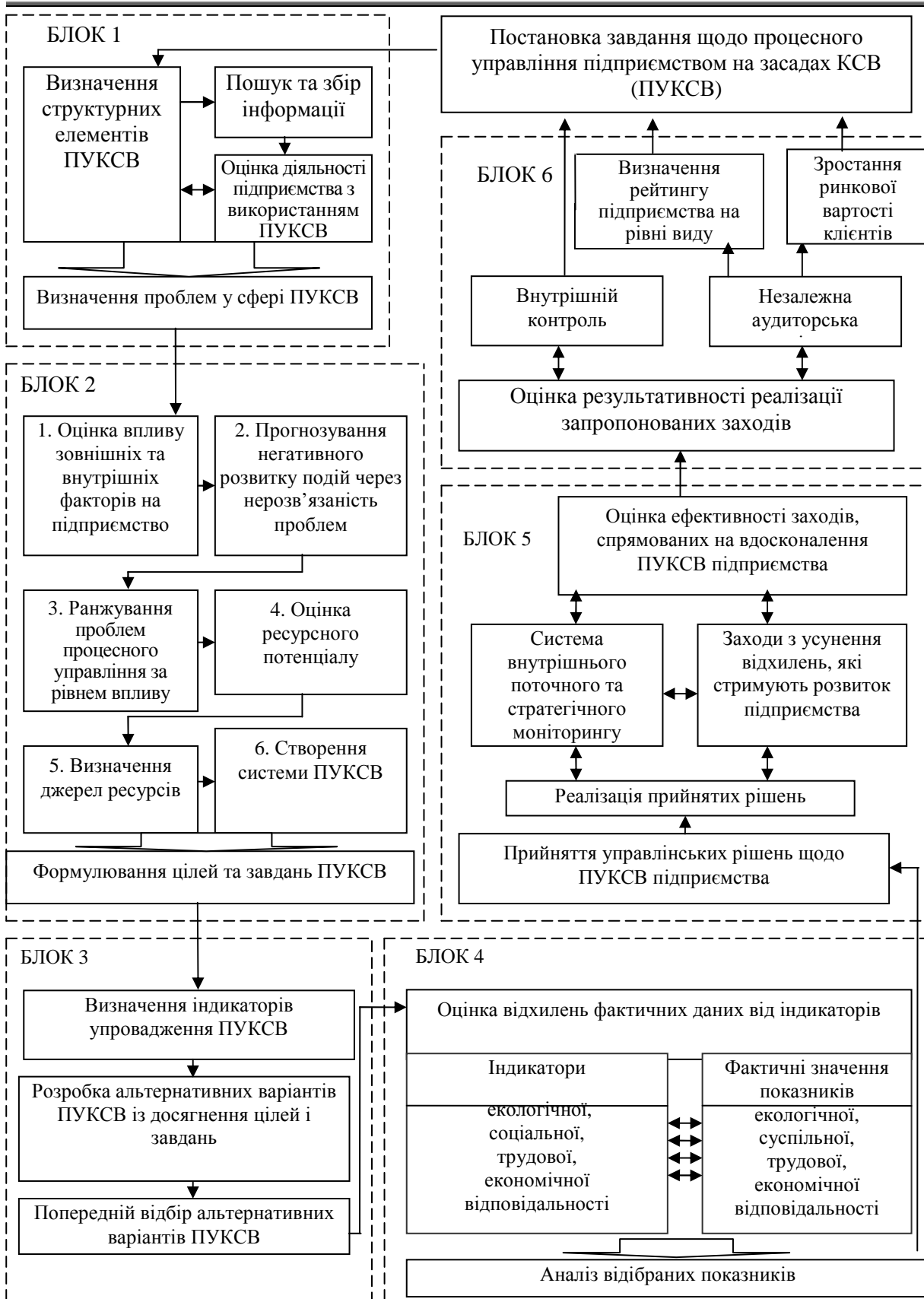

Рис. 1. Структурна модель механізму процесного управління на засадах корпоративної соціальної відповідальності підприємства

* Розроблено авторами.

- розроблення заходів з удосконалення процесного управління, оцінка та вибір найбільш ефективних із них;
- їх реалізація через систему поточного й стратегічного моніторингу;
- оцінка прийнятих рішень через постійний контроль на всіх етапах реалізації;
- забезпечення зворотного зв'язку зі стейкхолдерами та клієнтами;
- визначення напрямів підвищення ефективності процесного управління на засадах корпоративної соціальної відповідальності.

Структурна модель механізму процесного управління на засадах корпоративної соціальної відповідальності підприємства містить шість блоків, пов'язаних між собою. Вони забезпечують гнучкість механізму та створюють умови для зростання ринкової вартості підприємства й дотримання принципів соціальної відповідальності бізнесу.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Завдяки реалізації механізму корпоративного управління на засадах корпоративної соціальної відповідальності створюються умови для випереджального розвитку підприємницьких структур на підставі вчасної ідентифікації та врахування сигналів внутрішнього й зовнішнього середовищ функціонування підприємства.

Джерела та література

1. Баюра Д. Корпоративна соціальна відповідальність у системі корпоративного управління / Д. Баюра // Україна: аспекти праці. – 2009. – № 1. – С. 21–25.
2. Бегма Ю. К. Якісне дослідження методів впровадження соціальної відповідальності бізнесу в Україні / Ю. К. Бегма, О. Ю. Вінніков, О. І. Редько. – Київ : [б. в.], 2006. – 129 с.
3. Гальчак Х. Р. Соціальна відповідальність бізнесу в ринкових умовах господарювання [Електронний ресурс] / Х. Р. Гальчак. – Режим доступу : <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/10938/1/20.pdf>
4. Грицина Л. А. Процеси формування корпоративної соціальної відповідальності машинобудівних підприємств / Л. А. Грицина // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2008. – Т. 1, № 6. – С. 232–234.
5. Колосок А. М. Соціальна відповідальність в системі корпоративного управління / А. М. Колосок // Економічний форум. – 2014. – № 1. – С. 249–253.
6. Колот А. М. Корпоративна соціальна відповідальність: еволюція та розвиток теоретичних поглядів [Електронний ресурс] / А. М. Колот. – Режим доступу : [https://kneu.edu.ua/userfiles/ Department_of_Administration_and.../statya.doc](https://kneu.edu.ua/userfiles/Department_of_Administration_and.../statya.doc)
7. Комарницький І. Ф. Соціальна відповідальність бізнесу як інструмент управління сучасним підприємством [Електронний ресурс] / І. Ф. Комарницький, З. І. Галушка. – Режим доступу : http://zbirduk.bukuniver.edu.ua/issue_articles/7_1.pdf
8. Косар Н. С. Корпоративна соціальна відповідальність бізнесу в Україні [Електронний ресурс] / Н. С. Косар, В. М. Пилипенко, Н. С. Кузьо. – Режим доступу : http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/29391/1/027_176_183.pdf
9. Ліпич Л. Г. Періодизація інноваційного розвитку підприємств за процесним підходом / Л. Г. Ліпич, О. М. Полінкевич, О. Товстенюк // Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. – 2015. – № 4. – С. 37–46
10. Македон В. В. Дослідження процесів забезпечення соціальної відповідальності у провідних моделях корпоративного управління [Електронний ресурс] / В. В. Македон. – Режим доступу : http://www.khntusg.com.ua/files/sbornik/vestnik_126/27.pdf
11. Огляд діяльності мережі Глобального договору ООН 2010 // Представництво ООН в Україні. – Київ, 2010. – 23 с.
12. Полінкевич О. М. Проблеми розвитку корпоративного управління в Україні / О. М. Полінкевич // Актуальні проблеми економіки. – 2016. – № 5(179). – С. 191–197
13. Римар І. А. Соціальна відповідальність в системі корпоративного управління / І. А. Римар // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2010. – Т. 1, № 2. – С. 65–67.
14. Шкодін Я. В. Соціальна відповідальність в системі корпоративного управління / Я. В. Шкодін, І. В. Шкодін // Молодий вчений. – 2015. – № 2 (17), лют. – С. 148–152.
15. Шмиголь Н. М. Впровадження елементів корпоративної соціальної відповідальності в систему управління підприємством: стратегії, дохід, ефективність / Н. М. Шмиголь // Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки. – 2009. – № 1 (4). – С. 212–216.

References

1. Baiura, D. (2009). Korporatyvna sotsialna vidpovidalnist u systemi korporatyvnoho upravlinnia [Corporate Social Responsibility in the Corporate Governance System]. Ukraina Aspekty Pratsi – Ukraine: aspects of labor, 1, 21–25 [in Ukrainian].

2. Behma, Yu. K., Vinnikov, O. Yu., & Redko, O. I. (2006). Yakisne doslidzhennya metodiv vprovadzhennya sotsialnoyi vidpovidalnosti biznesu v Ukraini [Qualitative research of methods of implementation of social responsibility of business in Ukraine]. Kyiv [in Ukrainian].
3. Halchak, Kh. R. Sotsialna vidpovidalnist biznesu v rynkovykh umovakh hospodariuvannia [Social responsibility of business in market conditions of management]. Retrieved from <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/10938/1/20.pdf> [in Ukrainian].
4. Hrytsyna, L. A. (2008). Protsesy formuvannia korporatyvnoi sotsialnoi vidpovidalnosti mashynobudivnykh pidpriemstv [Processes of formation of corporate social responsibility of machine-building enterprises]. Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky – Bulletin of the Khmelnytsky National University. Economic sciences, Vol. 1, 6, 232–234 [in Ukrainian].
5. Kolosok, A. M. (2014). Sotsialna vidpovidalnist v systemi korporatyvnoho upravlinnia [Social responsibility in the corporate governance system]. Ekonomichnyi forum – Economic forum, 1, 249–253 [in Ukrainian].
6. Kolot, A. M. Korporatyvna sotsialna vidpovidalnist: evoliutsiia ta rozvytok teoretychnykh pohliadiv [Corporate Social Responsibility: Evolution and Development of Theoretical Views]. Retrieved from https://kneu.edu.ua/userfiles/Department_of_Administration_and.../statya.doc [in Ukrainian].
7. Komarnytskyi, I. F., & Halushka, Z. I. Sotsialna vidpovidalnist biznesu yak instrument upravlinnia suchasnym pidpriemstvom [Social responsibility of business as a tool for managing a modern enterprise]. Retrieved from http://zbirnik.bukuniver.edu.ua/issue_articles/7_1.pdf [in Ukrainian].
8. Kosar, N. S., Pylypenko, V. M., & Kuzo, N. Ie. Korporatyvna sotsialna vidpovidalnist biznesu v Ukraini [Corporate social responsibility of business in Ukraine]. Retrieved from http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/29391/1/027_176_183.pdf [in Ukrainian].
9. Lypych, L. H., Polinkevych, O. M., & Tovsteniuk, O. (2015). Periodyzatsiia innovatsiinoho rozvytku pidpriemstv za protsesnym pidkhodom [Periodization of innovative development of enterprises according to the process approach]. Ekonomichnyi chasopys Skhidnoevropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky – Economic Journal of the East European National University named after Lesia Ukrainka, 4, 37–46 [in Ukrainian].
10. Makedon, V. V. Doslidzhennia protsesiv zabezpechennia sotsialnoi vidpovidalnosti u providnykh modeliakh korporatyvnoho upravlinnia [Investigation of the processes of ensuring social responsibility in the leading models of corporate governance]. Retrieved from http://www.khntusg.com.ua/files/sbornik/vestnik_126/27.pdf [in Ukrainian].
11. Ohliad diialnosti merezhi Hlobalnoho dohovoru OON 2010. (2010). [Overview of the UN Global Compact Network 2010]. Predstavnytstvo OON v Ukraini. Kyiv [in Ukrainian].
12. Polinkevych, O. M. (2016). Problemy rozvytku korporatyvnoho upravlinnia v Ukraini [Problems of Corporate Governance Development in Ukraine]. Aktualni problemy ekonomiky – Actual problems of the economy, 5(179), 191–197 [in Ukrainian].
13. Rymar, I. A. (2010). Sotsialna vidpovidalnist v systemi korporatyvnoho upravlinnia [Social responsibility in the corporate governance system]. Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky – Bulletin of the Khmelnytsky National University. Economic sciences, Vol. 1, 2, 65–67 [in Ukrainian].
14. Shkodin, Ia. V., & Shkodin, I. V. (2015). Sotsialna vidpovidalnist v systemi korporatyvnoho upravlinnia [Social responsibility in the corporate governance system]. Molodyi vchenyi – Young scientist, 2 (17), feb., 148–152 [in Ukrainian].
15. Shmyhol, N. M. (2009). Vprovadzhennia elementiv korporatyvnoi sotsialnoi vidpovidalnosti v systemu upravlinnia pidpriemstvom: stratehii, dokhid, efektyvnist [Implementation of elements of corporate social responsibility in the enterprise management system: strategy, revenue, efficiency]. Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky – Bulletin of the Zaporizhzhya National University. Economic sciences, 1 (4), 212–216 [in Ukrainian].

Оксана Полинкевич, Виктор Лещук. Процессное управление предприятиями на основе корпоративной социальной ответственности бизнеса. Рассмотрены процессное управление и корпоративная социальная ответственность бизнеса, механизм процессного управления на основе корпоративной социальной ответственности. Наводится структурная модель механизма процессного управления на основе корпоративной социальной ответственности предприятия. Определяются подходы к внедрению разработанного механизма.

В условиях новой экономики развитие конкуренции и глобализации, роста продолжительности и уменьшения лага между мировыми финансово-экономическими кризисами влияет на формирование новых концептуальных подходов к совершенствованию системы процессного управления предприятиями. Одним из них является применение принципа корпоративной социальной ответственности бизнеса, что обеспечивает согласование внутренних и внешних интересов стейкхолдеров, привлекая социальные инвестиции, формируя партнерство и строя социальный диалог.

Отмечается, что под процессным управлением понимают совокупность принципов, методов и инструментов, которые формируют механизм и направлены на формирование и оптимизацию системы бизнес-

процессов с целью роста рыночной стоимости не только самого предприятия, но и клиентов. При построении эффективного механизма процессного управления необходимо учитывать принцип корпоративной социальной ответственности бизнеса.

Определено, что механизм процессного управления на основе корпоративной социальной ответственности – это структура, которая формируется под воздействием экономических законов, требований нормативно-правового законодательства, является открытой динамической системой и способствует согласованности интересов предприятия и стейкхолдеров, клиентов на этапах планирования, организации, реализации, контроля корпоративной социальной ответственности предприятия.

Структурная модель механизма процессного управления на основе корпоративной социальной ответственности предприятия обеспечивает определение и оценку проблем в процессном управлении на основе корпоративной социальной ответственности, осуществления прогнозирования их негативного воздействия; определение финансово-экономических ресурсов, направленных на повышение рыночной стоимости предприятия; разработку действенной системы управления работой, которая опирается на принцип социальной ответственности бизнеса; разработку мероприятий по совершенствованию процессного управления, оценку и выбор наиболее эффективных из них; разработку мероприятий по совершенствованию процессного управления, оценку и выбор наиболее эффективных из них; осуществление их реализации через систему текущего и стратегического мониторинга; оценку принятых решений через постоянный контроль на всех этапах реализации; обеспечение обратной связи со стейкхолдерами и клиентами, определение направлений повышения эффективности процессного управления на основе корпоративной социальной ответственности.

Благодаря реализации механизма корпоративного управления на основе корпоративной социальной ответственности, создаются условия для опережающего развития предпринимательских структур на основании своевременной идентификации и учета сигналов внутренней и внешней среды функционирования предприятия.

Ключевые слова: процессное управление, предприятие, бизнес, корпоративная социальная ответственность, опережающее развитие, механизм.

Oksana Polinkevych, Viktor Leshchuk. Process Management of Enterprises on the Basis of Corporate Social Responsibility of Business. The process management and corporate social responsibility of business, process of management on the basis of corporate social responsibility are considered. The structural model of the process management mechanism based on the corporate social responsibility of the enterprise is presented. The approaches to implementation of the developed mechanism are determined.

In a new economy, the development of competition and globalization, the growth of duration and the reduction of the lag between global financial and economic crises affects the formation of new conceptual approaches to improving the process management of enterprises. One of these approaches is the application of the principle of corporate social responsibility of the business, which ensures the reconciliation of the internal and external interests of stakeholders, involving social investment, forming partnerships and building a social dialogue.

It is noted that process management is understood as a set of principles, methods and tools that form the mechanism and are aimed at the formation and optimization of the business process system in order to increase the market value of not only the enterprise itself but also customers. When constructing an effective process management mechanism, it is necessary to take into account the principle of corporate social responsibility of the business.

It is noted that the mechanism of process management on the basis of corporate social responsibility is a structure formed under the influence of the effect of economic laws, requirements of the regulatory legal system, is an open dynamic system and promotes the coherence of interests of the company and stakeholders, customers at the planning, organization, control corporate social responsibility of the enterprise.

The structural model of the process management mechanism based on the corporate social responsibility of the enterprise provides identification and evaluation of problems in process management on the basis of corporate social responsibility, the implementation of forecasting their negative impact; definition of financial and economic resources that are aimed at increasing the market value of the enterprise; development of an effective system of management of activities based on the principle of social responsibility of business; development of measures to improve process management, evaluation and selection of the most effective ones; development of measures to improve process management, evaluation and selection of the most effective ones; implementation of their implementation through the system of current and strategic monitoring; evaluation of decisions made through continuous monitoring at all stages of implementation; providing feedback to stakeholders and customers; definition of directions of increasing the efficiency of process management on the basis of corporate social responsibility.

Due to the implementation of the corporate governance mechanism on the basis of corporate social responsibility, conditions are created for the advance development of business structures on the basis of timely identification and taking into account the signals of the internal and external environment of the operation of the enterprise.

Key words: process management, enterprise, business, corporate social responsibility, forward development, mechanism.

Стаття надійшла до редакції 04.09.2017 р.